

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **J. H.**, zast. JUDr. Martinem Kopou, Ph.D., advokátem se sídlem Hlinky 57/142a, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2018, čj. JMK 95051/2018, sp. zn. S-JMK 121594/2017/OD/Bo, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 19. 3. 2020, čj. 33 A 40/2018-65,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci **s e v r a c í** zaplacený soudní poplatek ve výši 1000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám jeho zástupce, JUDr. Martinu Kopovi, Ph.D., do 30 dnů od dne, kdy sdělí soudu číslo účtu, na který má být poplatek vrácen.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Hlídka Policie ČR dne 20. 3. 2017 v 16:24:25 hod. naměřila žalobci jako řidiči osobního motorového vozidla Lexus rychlost 102 km/h (po zohlednění odchylky měření). Rychlost naměřila silničním radarovým rychloměrem RAMER 10C v obci Skrchov u domu čp. 44. Dále žalobce při silniční kontrole na silnici I. třídy č. 43 v obci Letovice předložil hlídce Policie ČR neplatný řidičský průkaz (platnost do 29. 11. 2016).

[2] Městský úřad Boskovice uznal rozhodnutím ze dne 17. 7. 2017 žalobce vinným ze spáchání přestupků podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) (překročení nejvyšší dovolené rychlosti v obci o 40 km/h a více) a § 125c odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu (nesplnění povinnosti odevzdat řidičský průkaz po ukončení jeho platnosti). Za to uložil žalobci pokutu ve výši 6500 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu osmi měsíců.

[3] Žalovaný k odvolání žalobce rozhodnutí městského úřadu změnil tak, že žalobce uznal vinným jen prve uvedeným přestupkem (překročení nejvyšší dovolené rychlosti v obci) a zrušil rozhodnutí v rozsahu druhého přestupku. Žalovaný rovněž snížil sankci, kterou nově stanovil jako pokutu ve výši 5000 Kč a zákaz řízení motorových vozidel na dobu šesti měsíců.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce marně bránil obsáhlou žalobou. Krajský soud žalobu zamítl a všechny žalobní body vyvrátil.

[5] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. V ní předně namítá, že krajský soud nesprávně posoudil námitku stěžovatele na porušení práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Dále pak rozvádí námitky proti zjištění skutkového stavu správními orgány. Rozsudek krajského soudu je prý i nepřezkoumatelný.

[6] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[7] NSS při posuzování přípustné kasační stížnosti dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil NSS v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] NSS na úvod zdůrazňuje následující. Stěžovatel v této skutkově i právně banální věci podal desetistránkovou žalobu o délce bezmála čtyřiceti bodů, doprovázenou mnoha citacemi z judikatury, namnoze s věcí vůbec nesouvisející. K tomu třeba připočíst dalších deset bodů repliky k vyjádření žalovaného. Pokud si stěžovatel myslí, že na takto košatou a mnohomluvnou žalobu musel reagovat krajský soud stejně košatým a mnohomluvným rozsudkem, mýlí se. Opačný závěr by směřoval k tomu, že u podání rozsáhlých, jako byla i tato žaloba, by bylo téměř nemožné sepsat „přezkoumatelný“ rozsudek. Takovéto pojetí nepřezkoumatelnosti by pak směřovalo k nekonečnému „ping pongu“ mezi NSS a soudy krajskými [podobně rozsudek ze dne 11. 6. 2015, čj. 10 Afs 18/2015-48, *MPM Invest*, bod 35, srov. též nález ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08 (N 26/52 SbNU 247), *CAMBELL & SONS LIMITED*, bod 68].

[10] Nynější námitky jsou jen mnohomluvným opakováním argumentů, s nimiž stěžovatel neuspěl již před krajským soudem a žalovaným. Odůvodnění krajského soudu je vzorné, na každou námitku dostatečně reaguje. Proto NSS nepovažuje za nezbytné opětovně se vyjadřovat v detailech ke každé námitce. Namísto toho jen stručně rekapituluje závěry krajského soudu. Tam, kde je to třeba, dodá nezbytně nutné vysvětlení, proč stěžovatel se svými argumenty nemůže uspět.

K tvrzenému porušení práva stěžovatele vyjádřit se k podkladům rozhodnutí (§ 36 odst. 3 správního řádu)

[11] V první námitce stěžovatel obsáhle polemizuje s výkladem práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.

[12] Podle § 36 odst. 2 správního řádu mají účastníci právo vyjádřit v řízení své stanovisko. Podle § 36 odst. 3 správního řádu, *nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.*

[13] V daném případě, jak správně uvedl krajský soud v bodě 25 rozsudku, byl stěžovatel k ústnímu jednání řádně předvolán, bez omluvy se však nedostavil. V oznámení o zahájení trestního řízení, jehož součástí bylo rovněž předvolání k ústnímu jednání, byl stěžovatel

pokračování

výslovně poučen o tom, že mu bude během jeho průběhu umožněno seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu. Následně bylo dokazování ukončeno; správní spis nebyl o další podklady doplňován.

[14] NSS tedy podobně jako krajský soud shrnuje, že se stěžovatel k podkladům řízení vyjádřit mohl. Pokud se nevyjádřil, lze to přičíst na vrub jen stěžovatelově procesní pasivitě.

[15] Krom judikatury citované krajským soudem tento právní názor podporuje též další, dnes již ustálená judikatura. Z rozsudku NSS ze dne 26. 2. 2010, čj. 8 Afs 21/2009-243, č. 2073/2010 Sb. NSS, plyne, že účastník řízení má být o právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí poučen tak, aby věděl, kdy budou všechny podklady shromážděny ve spisu. Účelem seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí je „*právě možnost účastníka seznámit se s obsahem správního spisu v době bezprostředně předcházející vydání rozhodnutí, tj. v době, kdy mezi seznámením se s podklady a vydáním rozhodnutí již není správní spis o další důkazní prostředky doplňován*“ (viz rozsudek 8 Afs 21/2009). Takovým okamžikem je v přestupkovém řízení typicky nařízené ústní jednání.

[16] Specifikem řízení o přestupku podle starého zákona o přestupcích (v jehož procesním režimu probíhala i nynější věc) bylo, že správní orgán musel vždy nařídit jednání (§ 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích; jinak je tomu podle dnes platného zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, srov. jeho § 80). Výkon práv upravených v § 36 odst. 3 správního řádu se tak pravidelně odehrával buď ještě před konáním ústního jednání, anebo v jeho průběhu. Jakmile je přestupek při ústním jednání v dostatečném rozsahu projednán, vydá správní orgán rozhodnutí ve věci. Ústní jednání přitom může proběhnout v nepřítomnosti obviněného z přestupku (§ 74 odst. 1 zákona o přestupcích) (srov. rozsudek NSS ze dne 6. 6. 2013, čj. 1 As 24/2013-28, bod 15).

[17] Nynější stěžovatel byl, podobně jako stěžovatel ve věci řešené rozsudkem 1 As 24/2013, řádně předvolán k ústnímu jednání, byl poučen o právech vyplývajících z § 73 odst. 2 zákona o přestupcích a o právu seznámit se s podklady pro rozhodnutí dle § 36 odst. 3 správního řádu. Předvolání bylo stěžovateli doručeno, a tím poskytnuto poučení o právu seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, v době, kdy již byly shromážděny všechny podklady. Při ústním jednání již nebyl správní spis doplňován o žádné nové podklady, pouze stávající podklady byly provedeny zákonem předvídaným způsobem jako důkazní prostředky (shodně rozsudek 1 As 24/2013, bod 17). Smyslem a účelem v § 36 odst. 3 správního řádu vymezených procesních práv účastníka řízení je, aby účastník řízení znal všechny podklady, které byly při rozhodování v jeho věci užity. Předpokladem užití § 36 odst. 3 správního řádu po skončení ústního jednání je situace, kdy skutkový stav doznal změn, zejména byly provedeny důkazy, o nichž účastník neví (srov. již cit. rozsudek 8 Afs 21/2009 anebo rozsudek ze dne 9. 10. 2013, čj. 1 As 85/2013-51, bod 30).

[18] Právě uvedené závěry jsou součástí ustálené judikatury, která nebyla ústavně zpochybněna (srov. např. usnesení ze dne 22. 10. 2019, sp. zn. IV. ÚS 3153/19, které odmítlo ústavní stížnost proti rozsudku ze dne 28. 6. 2019, čj. 10 As 79/2018-29, ve skutkově velmi podobné věci).

[19] Stěžovatel nemá pravdu, že se mohl začít seznamovat s podklady rozhodnutí teprve po provedení dokazování. To je evidentní nesmysl. S podklady ve spisu se mohl stěžovatel seznámit před jednáním, kdykoliv v úřední době mohl navštívit městský úřad a se spisem se seznámit (shodně rozsudek 1 As 24/2013, bod 18). Podklady ve spise nezískávají nějakou novou kvalitu či nějaké nové vlastnosti jen proto, že byly formálně provedeny jako důkaz podle § 74 odst. 1 starého zákona o přestupcích; jsou to pořád tytéž listinné dokumenty (či videozáznamy), na kterých se nic nezměnilo. Proto teze stěžovatele, že se s nimi mohl seznámit teprve po provedeném dokazování, jsou nelogické.

[20] NSS nepopírá, že nedá-li správní orgán účastníkům možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, může takovéto porušení nabýt až rázu protiústavnosti [např. nález ze dne 3. 3. 2005, sp. zn. II. ÚS 329/04 (N 39/36 SbNU 427), který se vztahoval k obdobnému § 33 odst. 2 starého správního řádu]. Ostatně právě proto judikatura vychází z teze, že právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí patří mezi stěžejní procesní práva účastníka správního řízení; na ústavní rovině je garantováno článkem 38 odst. 2 Listiny (rozsudek ze dne 15. 6. 2011, čj. 2 As 60/2011-101, bod 24). V nynější věci však, na rozdíl od nálezu II. ÚS 329/04, stěžovatel šanci vyjádřit se k podkladům rozhodnutí dostal, ale nevyužil ji. Judikatura správních soudů důsledně chrání účastníky, jejichž práva na seznámení se spisem byla skutečně porušena (srov. např. rozsudek ze dne 31. 3. 2016, čj. 9 As 226/2015-44, č. 3408/2016 Sb. NSS, body 26-36). Pokud by snad správní orgán při ústním jednání do spisu doplnil nějaký další důležitý důkaz, musel by dát jistě stěžovateli šanci na další seznámení se se spisem. Nic takového se však nestalo, správní orgán při ústním jednání (jak již shora uvedeno) do spisu nic nově nedoplnil. Pokud se stěžovatel ústního jednání nemohl zúčastnit, mohl do spisu nahlédnout kdykoliv předtím.

[21] NSS nepovažuje za nezbytné vyjadřovat se k sáhodlouhému seznamu judikátů (převážně Evropského soudu pro lidská práva) a názorů doktríny, které stěžovatel v kasační stížnosti na s. 8 a 9 snáší. Se všemi tam uvedenými (obecnými) myšlenkami se NSS ztotožňuje, a to včetně zásady kontradiktornosti. Ovšem tam uvedené právní závěry nijak nezpochybnují právě uvedené. Naopak výklad stěžovatele by zcela zpochybnil efektivitu správního řízení, protože by správní orgán musel dávat nějaký další čas na hypotetické vyjádření se k podkladům rozhodnutí i těm účastníkům, kteří svých práv nevyužívají a jednání se o své vůli neúčastní. Ostatně stěžovatel proti skutkovému zjištění v této věci žádné relevantní námitky nemá, veškerá jeho obrana je spekulativního až bizarního rázu (viz dále).

K námitce, že nebylo prokázáno, kdo řídil vozidlo

[22] Stěžovatel podobně jako v žalobě opakuje, že neexistuje jeden kontinuální záznam zachycující jízdu stěžovatele, během níž údajně spáchal přestupek. Jen stěží lze proto dojít k závěru, že bylo postaveno najisto – tedy i náležitě prokázáno – za jaké konkrétní jednání byl stěžovatel potrestán. Jistotu o jednání stěžovatele v tomto směru nemůže poskytnout pouhé zastavení policejní hlídkou. I po rozsudku krajského soudu proto podle stěžovatele platí, že z žádného důkazu založeného do správního spisu nevyplývá nade vší pochybnost, že právě obviněný z přestupku řídil motorové vozidlo v okamžiku údajného spáchání přestupku.

[23] NSS k tomu jen stručně rekapituluje skutkové zjištění v této věci (srov. též rozsudek krajského soudu, body 30 až 32). Policejní hlídka začala pronásledovat vozidlo stěžovatele hned po změření rychlosti. Toto pronásledování trvajícím méně než jednu minutu zdokumentovaly obě kamery policejního vozidla (kamera vpředu a kamera zadní). Na několik sekund se sice sledované vozidlo (v důsledku vysoké rychlosti) ztratilo z přímého dohledu, a to v zatáčkách, šlo však o tak krátký okamžik, že z logiky věci nemohlo vozidlo zastavit, (hypotetický jiný) řidič vystoupit a stěžovatel se přesunout na místo řidiče. Stěžovatel byl po zastavení vozidla jako řidič ztotožněn na základě předložených dokladů. Na přímý dotaz policisty sice odpovídal zmateně (zpočátku tvrdil, že vůz neřídil), nicméně nakonec potvrdil, že vozidlo řídil (viz policejní audiovizuální nahrávka). To ale nebylo sporné, neboť nikdo jiný ve vozidle nebyl, což policisté na nahrávce zdokumentovali.

[24] NSS tedy nerozumí tomu, o jakých pochybnostech tu stěžovatel mluví. Pokud existuje rozumná pochybnost, tzn. ne zcela nepravděpodobná možnost, že deliktního jednání se dopustil někdo jiný, nelze obviněného za přestupek postihnout (*in dubio pro reo*) (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 14. 1. 2014, čj. 5 As 126/2011-68, č. 3014/2014 Sb. NSS, bod 18). V nynější věci však neexistuje žádná rozumná pochybnost o tom, kdo dne 20. 3. 2017 vozidlo řídil.

pokračování

NSS dodává, že s ohledem na kamerové záznamy je tu naopak o identitě řidiče naprostá jistota. Opačná možnost spadá do oblasti nadpřirozena, kterou se soudy ani správní orgány zabývat nemusí.

Pochybnosti o čase spáchání přestupku

[25] Stěžovatel podobně jako v žalobě dále namítá, že se podle prvostupňového rozhodnutí dopustil přestupku v čase 16:24:25. Z jednoho z kamerových záznamů založených do správního spisu však vyplývá, že vozidlo projelo kolem vozidla Policie ČR v čase 16:21:38. Tento rozdíl správní orgány ani soud uspokojivě nevysvětlily, čas dle stěžovatele zůstává sporný.

[26] Ani tato námitka se nezakládá na pravdě. Rozdíl necelých tří minut vysvětlil zcela přesvědčivě již žalovaný v rozhodnutí na s. 3 a 4 nepatrným rozdílem v nastavení času na radaru a na kameře na policejním vozidle. Žalovaný jasně vysvětlil, z jakého času vycházel, to zopakoval též krajský soud v bodech 33 až 35 rozsudku. Správný je proto závěr krajského soudu v bodě 35, podle něhož skutečnost, že na jednotlivých zařízeních není nastaven stejný čas, nelze považovat za něco, co by samo o sobě znemožňovalo spolehlivě určit okamžik, kdy bylo změřeno vozidlo. NSS jen doplňuje, že není podstatné naprosto přesné určení okamžiku, kdy se stal přestupek (tzv. na sekundu či na minutu přesně). Takovýto požadavek by byl nerealistický, proto i udávání času přestupku tzv. „na sekundu přesně“ v rozhodnutí městského úřadu je nadbytečné.

[27] Ani tato námitka proto není důvodná.

Policista nebyl na daný typ radaru proškolen

[28] Stěžovatel konečně opakuje, že z osvědčení zasahujícího policisty plyne, že sice prošel školením pro použití podobného přístroje, ale neabsolvoval školení pro použití jeho modifikace ve vozidle. NSS k tomu odkazuje na bod 36 napadeného rozsudku. Zde soud uvedl, že policista byl na rychloměr RAMER 10 proškolen (viz kopie osvědčení ze dne 11. 4. 2012 ve správním spisu). Z daného osvědčení plyne, že se vztahuje rovněž na modifikace uvedených rychloměrů, což je kategorie, pod kterou lze zařadit také použitý přístroj RAMER 10C. Podobně se to pokoušel vysvětlit stěžovateli již žalovaný v rozhodnutí na s. 6 (RAMER 10C je pouhou modifikací rychloměru RAMER 10). NSS proto shodně s krajským soudem uzavírá, že tato námitka je zcela účelová. Na sportovní rétoriku, kterou stěžovatel tyto pasáže kasační stížnosti podpírá, NSS nebude nijak reagovat. Zjevně jde o nepravdivé úvahy a fabulace.

[29] NSS tedy shrnuje, že stěžovatel v mnohomluvné kasační stížnosti pohříchu jen dokola opakuje námitky, s nimiž se již přesvědčivě vypořádal krajský soud (a žalovaný). Takto podaná kasační stížnost tím zcela popírá svou funkci a smysl jako mimořádného opravného prostředku. NSS proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[30] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému náklady řízení nevznikly. Protože NSS rozhodl bezodkladně ve věci samé, nerozhodoval o odkladném účinku kasační stížnosti. Zaplacenou částku 1000 Kč výrokem III vrací stěžovateli.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. května 2020

Zdeněk Kühn
předseda senátu